

EURÓPAI PARLAMENT

2004

2009

Halászati Bizottság

2008/2101(INI)

14.10.2008

JELENTÉSTERVEZET

a bálnavadászattal kapcsolatos közösségi fellépésről
(2008/2101(INI))

Halászati Bizottság

Előadó: Elspeth Attwooll

TARTALOMJEGYZÉK

	Oldal
AZ EURÓPAI PARLAMENT ÁLLÁSFOGLALÁSÁRA IRÁNYULÓ INDÍTVÁNY	3
INDOKOLÁS	6

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÁLLÁSFOGLALÁSÁRA IRÁNYULÓ INDÍTVÁNY

a bálnavadászattal kapcsolatos közösségi fellépésről (2008/2101(INI))

Az Európai Parlament,

- tekintettel a bálnavadászat szabályozásáról szóló és a Nemzetközi Bálnavadászati Bizottságot (IWC) létrehozó 1946. évi nemzetközi egyezményre,
 - tekintettel az IWC kereskedelmi célú bálnavadászatra vonatkozó, 1986-ban hatályba lépett moratóriumára,
 - tekintettel a Természetvédelmi Világszövetség veszélyeztetett fajokról szóló 2008. évi tiltólistájának cetfélékre vonatkozó aktualizálására,
 - tekintettel az EK-Szerződés 37. és 175. cikkére,
 - tekintettel a bálnavadászattal kapcsolatos közösségi fellépésről szóló, 2007. december 19-i bizottsági közleményre (COM(2007)0823),
 - tekintettel a Tanács által 2008. június 3-án elfogadott, a bálnavadásztól szóló 9818/08 közös álláspontra,
 - tekintettel arra, hogy az IWC 60. éves ülésén, a chilei Santiagóban 2008 júniusában az IWC jövőjével foglalkozó kis munkacsoportot (a továbbiakban: a „munkacsoport”) hozott létre,
 - tekintettel a természetes élőhelyek, valamint a vadon élő állatok és növények védelméről szóló, 1992. május 21-i 92/43/EGK tanácsi irányelvre (élőhely irányelv)¹,
 - tekintettel eljárási szabályzata 45. cikkére,
 - tekintettel a Halászati Bizottság jelentésére és a Környezetvédelmi, Közegészségügyi és Élelmiszer-biztonsági Bizottság véleményére (A6-0000/2008),
- A. mivel elsődleges célként a biológiai sokszínűség védelmét kell kitűzni, beleértve ebbe a fajok megőrzését,
- B. mivel az állatjólétet mindenkor figyelembe kell venni,
- C. mivel ugyanakkor – különösen a bálnavadászatot hagyományosan űző közösségek esetében – léteznek bizonyos élelmiszer-biztonsági és -ellátási problémák,
- D. mivel jelenleg a közösségi vizeken a bálnafajok „szándékos zavarása, befogása vagy leölése” az élőhely irányelv értelmében tilos,
- E. mivel jelenleg megközelítőleg négy cetfaj közül egy van veszélyben, és kilenc fajt

¹ HL L 206., 1992.7.22., 7. o.

veszélyeztetettként vagy kritikusan veszélyeztetettként tartanak nyilván,

- F. mivel a moratórium bevezetése óta több bálnafaj helyzete javult,
- G. mivel a moratóriumot eredetileg csak arra az időre szánták, amíg megfelelő állománykezelési terv nem születik,
- H. mivel a moratóriumot nem írta alá az IWC összes tagja,
- I. mivel a moratórium a bálnák tudományos célokra történő leölésére minden esetben nem terjed ki,
- J. mivel a leölt bálnák száma a moratórium bevezetése óta tulajdonképpen emelkedett,
- K. mivel számos nem kormányzati szervezet és egyéb testület kétségeit fejezte ki afelől, hogy a bálnák tudományos vizsgálatához szükséges-e a bálnák életének kioltása, illetve aggodalmát fejezte ki amiatt, hogy a belőlük származó húst kereskedelmi célokra használják fel,
- L. mivel a közelmúltbeli javítások ellenére a bálnák leölésére alkalmazott módszerek még mindig elmaradnak a kívánt normától,
- M. mivel a cetféléket nem csak a vadászat, hanem az éghajlatváltozás, a környezetszennyezés, a hajók által okozott ütések, a halászeszközök, a hanglokátorok és egyéb veszélyek is fenyegetik,
- N. mivel a Tanács 9818/08 közös álláspontja csak az EK-Szerződés 175. cikkén alapult, és csak az IWC a chilei Santiagóban 2008 júniusában tartott ülésére vonatkozott,
 1. felhívja a Tanácsot, hogy az EK-Szerződés 37. és 175. cikke alapján fogadjon el új közös álláspontot;
 2. úgy véli, hogy a bálnák és egyéb cetfélék megőrzése végső soron az egyetemes megállapodást feltételező intézkedések kidolgozásáról függ;
 3. felhívja a Tanácsot, a Bizottságot és a munkacsoportban részt vevő tagállamokat, hogy törekedjenek egy ilyen megállapodás elérésére;
 4. úgy véli, hogy a munkacsoporton belüli vitákat a lehető legnagyobb átláthatósággal kellene folytatni;
 5. kifejezi abbéli reményét, hogy a munkacsoport foglalkozik majd a bálnák tudományos célokra való leölésének kérdésével annak érdekében, hogy alapot találjon annak felszámolására;
 6. tiszteletben tartja, hogy az élelmiszer-ellátás céljából korlátozott mennyiségű bálnát le kell vadászniuk az azzal hagyományosan foglalkozóknak, de kéri, hogy sokkalta nagyobb hangsúlyt fektessenek a humánus leölési módszerek kutatására és alkalmazására;

7. kéri, hogy a vadászatra kizárólag a tudományos útmutatások alapján megállapított kvóták szerint, szigorú ellenőrzés és teljes körű nyilvántartás mellett kerüljön sor;
8. kéri továbbá, hogy világszerte megfelelő helyszíneken hozzanak létre több olyan tengeri rezervátumot, amelyekben a bálnák különleges védelemben részesülhetnek;
9. kéri továbbá, hogy a cetfélék populációját az éghajlatváltozásból, a környezetszennyezésből, a hajók által okozott ütések, a halászeszközökből, a hanglokátorokból és egyéb veszélyekből eredően fenyegető veszélyekkel e védett területeken kívül is foglalkozzanak;
10. úgy véli, hogy a Bizottságnak a globális fellépést megelőlegezve további javaslatokat kellene előterjesztenie e veszélyek leküzdésére a közösségi vizek és közösségi hajók tekintetében;
11. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezen állásfoglalást a Tanácsnak és a Bizottságnak, valamint a tagállamok kormányának és parlamentjének, a Nemzetközi Bálnavadászati Bizottságnak, a regionális tanácsadó testületeknek, a halászati és akvakultúra-ágazati tanácsadó bizottságnak és azoknak a regionális halászatszabályozási szervezeteknek, amelyekhez az EU tartozik.

INDOKOLÁS

A Nemzetközi Bálnavadászati Bizottságot a bálnavadászat szabályairól szóló 1946. évi nemzetközi egyezmény hozta létre, a bálnavadászatot az egyezmény jegyzéke szabályozza. A 27 EU-tagállam közül 20 tagja a bizottságnak.

Az e fajokat fenyegető veszélyek miatt 1982-ben moratóriumot hirdettek a kereskedelmi célú bálnavadászatra, amely 1986-ban lépett hatályba. Ennek célja az volt, hogy egy módosított irányítóbizottsági eljárásrend kidolgozásáig tudományos adatok alapján határozzák meg a fogásmennyiség korlátozásait.

Az eljárásrendről 1994-ben megállapodás született, ám a hozzátartozó módosított irányítóbizottsági program még mindig nem jött létre. Az IWC 2008 júniusában, a chilei Santiagóban tartott ülésén munkacsoportot hozott létre az ügyben való előrelépés érdekében.

A chilei ülés előtt a Tanács minősített többséggel közös álláspontot fogadott el az ülésre való tekintettel. Ebben támogatta a moratórium fenntartását, ellenezte a bálnavadászat minden új formájára vonatkozó javaslatokat, „kivéve, ha ezek a javaslatok garantálnák a bálnák védettségi állapotának hosszú távú, lényeges javulását, és az IWC ellenőrzése alá helyeznék az IWC tagjai által végzett valamennyi bálnavadászati műveletet”, továbbá különböző feltételekkel támogatta az IWC ellenőrzésén kívül eső „tudományos bálnavadászat” felszámolását célzó, továbbá a bálnamenedékhelyek létrehozására és az őslakosok öfenntartását szolgáló bálnavadászat kezelésére irányuló javaslatokat.

A bálnavadászat kérdése jelentős mértékben megosztja a közvéleményt. Fontos megjegyezni, hogy a moratórium kizárólag a kereskedelmi célú bálnavadászatra vonatkozik. Az őslakosok által folytatott bálnavadászatra vonatkozó kivétel mellett a kutatást folytató állam által kiállított különleges engedéllyel tudományos kutatások is folytathatók. Meg kell jegyezni azt is, hogy az IWC összes tagja nem írta alá a moratóriumot, így továbbra is folyik kereskedelmi célú bálnavadászat.

A Természetvédelmi Világszövetség közelmúltbeli áttekintése szerint megközelítőleg négy cetfaj közül egy van veszélyben, és kilenc fajt vagy veszélyeztetettként vagy kritikusan veszélyeztetettként tartanak nyilván. A moratórium bevezetése óta egyes fajok, különösen nagyobb bálnafélék populációja bizonyítható növekedést mutat.

Ugyanakkor az is tapasztalható, hogy a leölt bálnák száma a moratórium bevezetése óta tulajdonképpen emelkedett. Feltételezések szerint a bálnahús kereskedelmi célú felhasználása a „tudományos bálnavadászat” mellékterméke.

A bálnákat a hajók által okozott ütések, a halászeszközök, az éghajlatváltozás, a hanglokátorok és egyéb veszélyek – többek között a környezetszennyezés – is fenyegetik.

Ezért fontos, hogy a bálnák helyzetével és a bálnavadászat kérdésével átfogó módon foglalkozzunk, olyan szabályok alapján, amelyeket az IWC valamennyi tagja aláír. Ennek hiányában a bálnák fennmaradását mind rövid, mind hosszabb távon veszély fenyegeti.

Remélhetőleg a Tanács jövőbeli határozata megfelelően átfogó, és a konszenzus elérését elősegítő megközelítést alkalmaz majd.

Ezenfelül noha a közösségi vizeken a bálnákat az élőhely irányelv védi a „szándékos zavarással, befogással vagy leöléssel” szemben, továbbra is különböző veszélyeknek vannak kitéve. Ugyan a halászeszközökkel kapcsolatban történtek már lépések, célszerű lenne, ha a Bizottság e veszélyek csökkentését – és lehetőség szerinti megszüntetését – célzó további javaslatokat terjesztene elő.